

УДК 581.5

Бойко А.О. студентка гр. ЕКО–15**Науковий керівник: Полторацька В.М. к.т.н., доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища**

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», м. Дніпро, Україна

АНАЛІЗ ВИДОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ БІОЦЕНОЗУ МІСТА ДНІПРА

Аналіз біоценозу міста являється актуальним питанням, адже визначення видового складу – це надзвичайно складна і клопітка робота, яка вимагає спеціальних знань і великих трудових затрат. Видове різноманіття рослин – це число видів в конкретному міському біоценозі, тобто ступінь рівномірності (нерівномірності) розподілу.

В різних місцях міста та області видовий склад біоценозів постійно змінюється та відрізняється, і це залежить коли були створені парки, заповідники, сади в місті Дніпра, та ознайомилися зі складом ґрунту і в яких районах вони знаходяться, та які породи дерев висаджені (широколистяні або аборигенні).

Нами було досліджено такі об'єкти міста Дніпра, як парк культури і відпочинку імені Т.Г.Шевченка, Дніпровсько-Орільський природний заповідник та парк Лазаря Глоби. Всі заповідні фони були засновані в різні періоди часу, та мають не найбагатше видове різноманіття.

Для розрахунку різноманіття рослинності в природних екосистемах розраховували b-різноманітність (розрахунок безрозмірних показників – коефіцієнтів подібності або так званих індексів спільності). Для розрахунку використовували індекси видового багатства: Маргалєфа, Шеннона-Вівера, Сімпсона, Макінтоша і індекси спільності: Жаккар і С'єренсена – Чекановського.

В результаті цих досліджень було встановлено, що збільшення різноманітності видів в міських біоценозах призводить до підвищення їх стійкості та продуктивності. Біоценоз Дніпровсько-Орільського природного заповідника багатший деревними видами, ніж урочище Паськовое. Ця обставина, пояснюється тим, що даний парк має найбільшу площу для зеленних насаджень. Крім того, обидва досліджуваних об'єкта менш пошкоджені антропогенним впливом, ніж парк Шевченка і парк Глоби. Біля парку є інтенсивна житлова забудова території в якому багато відпочиваючих.

Індекс подібності Жак кара свідчить про те, що 20-25% видів в біоценозах міста Дніпра є однаковим. Це в основному види, які ростуть на межі свого ареалу і аборигенні породи.

Індекс подібності видового різноманіття Серенсена-Чекановського підтверджує раніше зроблений висновок. Трохи більше третини числа видів в біоценозах Дніпра зустрічаються у всіх різновидах зелених насаджень міста.

Висновки. Високою спільністю видів характеризуються біоценози парків, а дещо меншою – заповідники. Така ж закономірність характерна і для подібності видового різноманіття міських насаджень міста Дніпра. Якщо врахувати зайняту площу біоценозом, то стає зрозумілим, що на меншій території, висаджено більше видів деревних порід, ніж у парках, розміри яких перевищують у декілька разів. З віком видове різноманіття біоценозів знижується, так як фахівці садово-паркових підприємств замінюють особини аборигенними лісовими породами, які легше відшукати і вимагають менше грошових і трудових витрат. Така реконструкція призводить до зниження стійкості біоценозу до впливу урбанізації, вимагає проведення санітарно-оздоровчих заходів. Таким чином потрібно підвищувати рівень біорізноманіття для забезпечення екологічного стану міста.